

ת"פ 46782/07/22 - מדינת ישראל נגד אלכסנדר מוזגובוי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 46782-07-22 מדינת ישראל נ' מוזגובוי (עציר)

לפני כבוד השופט ארז פורת
המאשימה

מדינת ישראל

נגד
הנאשם

אלכסנדר מוזגובוי (עציר)

גזר דין

1. הנאשם נותן את הדין אחר שהורשע, על פי הודאתו בפניי, ובטרם החלה פרשת הראיות, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, שעניינן ניסיון חטיפה ותקיפה סתם.

כעולה מעובדות כתב האישום, ביום 3/7/22, בשעת ערב, נסע הנאשם ברכב השייך לבת זוגו, והבחין במתלוננת, קטינה כבת 16, אותה לא הכיר, כשהיא צועדת ברחוב בישוב מגוריה. משהבחין בה הנאשם, כאמור, החליט לחטפה. הוא עצר את הרכב בסמוך, הלך אחרי הקטינה, לפת את מותניה, הצמידה לגופו וניסה לחסום את פיה. אח"כ וחרף זעקותיה, גרר אותה לתא המטען של רכבו וניסה להכניסה לתוכו. הקטינה התנגדה פיזית וחרף תחנוניה לא פסק הנאשם ממעשיו. בשלב כלשהו של המאבק האמור, חלף במקום רכב ואז הוציא הנאשם את המתלוננת מתא המטען, הפילה ארצה בחוזקה, רכן מעליה ושאל אותה "את בסדר" והכל כדי ליצור מצג כאילו הוא מסייע בידה. לאחר שהרכב שחלף התרחק, שב הנאשם ולפת את מותני הקטינה, גרר אותה לרכב וניסה בשנית להכניסה לתא המטען ברכבו. הקטינה שבה וזעקה לעזרה וניסתה פיזית למנוע את הכנסתה לתא המטען. לשמע זעקותיה, הגיעו למקום בני זוג שצעדו באקראי במקום, ושמבחין בהם הנאשם, שחרר את הקטינה ואמר לה "תברחי, תברחי".

2. עברו הפלילי של הנאשם נקי.

3. מטעם המאשימה הוגש תסקיר נפגעת העבירה בהתייחס לקטינה. צויין כי עברה ארוע מעורר אימה וטראומתי, שעה שברגע פתאומי אחד, מצאה את עצמה במאבק שמבחינתה היה מאבק על חייה. מאז הארוע היא חיה בתחושת פחד, בייחוד כשהיא שוהה במרחב הציבורי. לאחר הארוע היא מתקשה להרדם, היא הפכה לחסרת סבלנות ונוטה להתפרצויות כעס. הקטינה מתקשית כעת לסמוך על אחרים. צויין כי הקטינה מסרבת לקבל טיפול פסיכולוגי ואיתנה בדעתה כי תתמודד עם הטראומה בכוחות עצמה.

הארוע השפיע גם על הורי קרבן העבירה, כששניהם הפכו לחרדתיים ואף לדידם, העולם הפך למקום שאינו בטוח כפי שחשו בעבר. הם מתקשים להשתחרר ממחשבות הקשורות על כוונות הנאשם ביחס לקטינה, לו היה מעשה העבירה מושלם.

4. מטעם שירות המבחן הוגשו כמה תסקירים בעניינו של הנאשם: בתחילה סבר שירות המבחן כי עניינו של הנאשם מתאים לבחינה טיפולית שיקומית במהלך ההליך הפלילי. צוין בתסקיר מיום 19/3/23 כי לנאשם צרכים טיפולים הנוגעים להיבט הנפשי ולהיבט שימוש בחומרים ממכרים, ומאחר ושהנאשם "נענה באופן חיובי לכללי מסגרת ולמגבלות חיצוניים", הומלץ על העברת הנאשם לטיפול ב'קרית שלמה'.

5. ביום 9/5/23 החלטתי כי בנסיבות, ולאור הערכת שירות המבחן כאמור, ניתן, מקץ עשרה חודשי מעצר, להעביר את הנאשם לחלופת מעצר, בקרית שלמה, אחר שנמצא מתאים לטיפול שם ונקבע ערב מגבה למקרה של הפרה, להנחת דעתי.

ב"כ המאשימה עררה על החלטה זו, ובבש"פ 3633/23, אחר שמיעת טיעוני ב"כ הצדדים ובהמלצת ביהמ"ש, "הסכים ב"כ המשיב שהערר יתקבל". יחד עם זאת, צוין כי בשלב גזירת העונש, יכול כל צד להעלות טיעוניו, לרבות בקשה של הסנגורים "לשקול אפשרות של הפעלת השיקום".

6. בטיעוניה לעונש עמדה המאשימה על תרחיש האימה שיצר הנאשם במעשיו, וכי פגע משמעותית בתחושת הבטחון של הציבור בכללותו. צוין כי לנאשם היו כמה "צמתים" במהלך הארוע לחדול ממעשיו ולא עשה כן. עוד הוטעם כי מעשה העבירה לא הושלם אך בשל התנגדותה האקטיבית והמתמשכת של הקטינה. בנסיבות, עתרה המאשימה לקביעת מתחם ענישה הנע בין שש ועד שמונה שנות מאסר, לצד מאסר מותנה ופיצוי לקרבן העבירה, וכן התבקשתי לקבוע הענישה באמצע המתחם, זאת נוכח הודאת הנאשם ונסיבות חייו כפי שפורט בתסקירי שירות המבחן.

7. ב"כ הנאשם עתרו כי כעת יועבר הנאשם להליך שיקומי במסגרת הקהילה הטיפולית שתואמה לו כאמור לעיל. הונחה בפניי חוות דעתו של מר איתן סלע, קרמינולוג קליני, שחיווה דעתו כי הנאשם מצוי היה, עובר לביצוע העבירה, בפוסט טראומה ממושכת ומורכבת בשל נסיבות חיים קשות. בעטיה של הפוסט טראומה הוא חווה מצבי ניתוק רגשי וקוגניטיבי. מר סלע סבור כי הנאשם הינו בעל פוטנציאל "טוב מאוד" לטיפול ושיקום יעודי, וכי טיפול כזה צריך להינתן על ידי קהילה ייעודית שלא בתחום שב"ס. משכך, עתרו הסנגורים לשחרור הנאשם ממעצרו ולדחות שלב גזר הדין אחר השלמת ההליך הטיפולי.

8. העידו בפניי ד"ר פרי וגב' ים: שניהם ליוו את הנאשם מאז שהגיע לארץ בגפו כנער, ושניהם סברו, על סמך היכרות עמוקה, כי הנאשם נקלע לנסיבות קיצוניות "חד פעמיות" שטיפול הולם ימנע את הישנותן.

9. בדברו האחרון הביע הנאשם חרטה על מעשיו, וביקש להשתתף בצער בגין העוול שגרם.

דין והכרעה:

10. ניסיון לחטיפת אדם פוגע בערכים בסיסיים שעניינם חופש תנועה, בטחון אישי, חירות, כבוד ושלמות הגוף של נפגע העבירה ולצידו, הציבור בכללותו. מדובר בערכים חברתיים בסיסיים שנפגעו כאן ברף גבוה נוכח התמשכות הארוע ונסיונו החוזר ונשנה של הנאשם לממש את זממו. מדובר במעשה מעורר אימה כלפי קרבן העבירה, אך גם כלפי הציבור בכללותו. כל הנחשף למקרה, מתחלחל מהאפשרות ההופכת קרובה ומוחשית יותר, כי מעשה כזה יארע גם לו, ונמצא הציבור כולו בתחושת חרדה ופחד.

11. אני מניח כי, כעולה מהראיות שהונחו בפניי, מעשי הנאשם הונעו ממצב הנפשי מורכב ומתחושת נקם בבת זוגו על רקע יחסה כלפיו. אין בכך בכדי לצבוע באור מקל את המעשים. הנאשם היה מטופל על ידי גורמים פסיכיאטריים בשנת 2021 ונמנע מנטילת התרופות שרשמו לו. אף לדידו של העד סלע, אם היה הנאשם "מתמיד ומשתף את הרופא המטפל, הטיפול התרופתי יכול היה לייצב אותו ולהפחית מסבלו" (מתוך במ/1). משלא עשה כן, אין הציבור צריך לשאת בנזקם של המעשים פוגעניים שניתן וצריך היה למנעם על ידי טיפול זמין, מתאים, אפיק שהנאשם היה מודע לו היטב ונמנע מכך.

משכך, מלוא האשמה המשפטית, אולם גם המוסרית-ערכית, רובצת לפתחו של הנאשם.

12. הימנעות הנאשם מציות להוראות הגורם הטיפולי וזניחת הטיפול מעלים קושי באימוץ אפיק שיקומי הנתון כל כולו לשיתוף פעולה מתמשכת מצד המטופל עצמו. לצד זאת, אף שירות המבחן שינה המלצתו בעיתוי גזירת העונש, ובתסקירו מיום 21/9/23 צויין כי הנאשם "אינו יציב בעמדתו בכל הקשור לנושא הטיפול. ניכר כי משנה את דעתו בהתאם לשיקוליו". שירות המבחן ציין במסקנתו כי קיים סימן שאלה בשאלת יכולת הנאשם להתמסר ולהתמיד בהליך הטיפולי מעמיק ארוך טווח. גם בתסקיר קודם מיום 12/7/23 התרשם שירות המבחן ממוטיבציה נמוכה של הנאשם מהליך טיפול אינטנסיבי כפי שנדרש.

נוכח עמדה עדכנית זו, איני סבור כי ראוי להטיל על הציבור את הסיכון הנובע משחרור הנאשם ממעצר, שעה שאין כל ודאות כי ההליך הטיפולי יעלה יפה. מאז שנקבע בבש"פ בעניינו של הנאשם כאמור, כי אין מקום לשחררו ממעצר לצורך טיפול, עניין שנשען כך ניכר מהיבט המסוכנות הנשקפת ממנו, התמונה המסתמנת לגבי הצלחת ההליך הטיפולי הולכת ומתערפלת עד כי אין לדעת אם ההליך ייצלח כלל.

13. בחנתי את מדיניות הענישה הנוהגת כפי שהניחו הצדדים לפתחי בפסיקה שהגישו, ובעיקר ע"פ 7107/22 (הליך הערעור על ת"פ (ב"ש) 10180-09-21). נסיבות המקרה כאן חמורות יותר בעצם השימוש באלימות כלפי קרבן העבירה: הטחנה החוזרת ונשנית שגרמה לפגיעות בראשה ובגופה,

והשימוש בתא מטען של רכב כאלמנט שגורם לניתוק מלא של קרבן העבירה, תחושת שליטה מוחלטת בו, ויכולת העברתו בקלות למקום מרוחק. לפיכך, רף הטלת האימה בנסיבות שבפני גבוה יותר. אף דבקות הנאשם ברצון לממש זממו באופן חוזר ונשנה, על פני דקות ממושכות, מחמיר את עניינו כאן אל מול זה שנדון בע"פ 7107/22. אני סבור, נוכח מכלול הנסיבות שפורטו, ובייחוד השלכותיו הקשות של הארוע על המתלוננת ומשפחתה, כי מתחם העונש ההולם כאן נע בין ארבע שנות מאסר ומחצה ועד שש שנות מאסר ממשי, זאת לצד מאסר על תנאי ופיצוי קרבן העבירה.

14. בשים לב להודאת הנאשם, עניין שחסך את חשיפת קרבן העבירה לחקירה בבית המשפט, על הקושי שנובע מכך, ולאור עבר פלילי נקי ומתוך מתן משקל לנסיבות חייו האומללות של הנאשם, החלטתי לגזור את עונשו ברף הנמוך של המתחם.

15. על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:

(54) חמישים וארבעה חודשי מאסר אשר יהוו עונש מאסר ממשי לריצוי בפועל ומנינם מיום מעצרו בתיק זה - 11/7/22.

לצד עונש זה ובנוסף אני גוזר לנאשם (18) שמונה עשר חודשי מאסר אותם לא יריצה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר ישוב ויעבור כל עבירה שעניינה חטיפה.

עוד אני גוזר לנאשם (6) ששה חודשי מאסר נוספים אותם לא יירצה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, ישוב ויעבור כל עבירה שעניינה תקיפה או גרימת חבלה לזולת.

אני מורה כי הנאשם יפצה את המתלוננת א' בסך (10,000) עשרת אלפים ₪, בגין מכלול נזקה הנפשיים, כשהפיצוי ישולם עד ליום 1/2/24. זהו פיצוי מתון המביא בחשבון את מצבו הכלכלי העגום של הנאשם.

ב"כ המאשימה יעדכן את הזוכה בזכייתה על פי פסק הדין.

משהנאשם הביע רצון מסויים להשתתף בהליכים טיפוליים, מתבקש קצין אסירים בבית הסוהר בו שוהה הנאשם לוודא כי עו"ס הכלא תאפשר לנאשם למצות את ההליך הטיפולי המתאים לו במהלך ריצוי העונש.

ניתן היום, ז' חשוון תשפ"ד, 22 אוקטובר 2023, במעמד ב"כ המאשימה: עו"ד יניב זוהר; ב"כ הנאשמים: עו"ד אורון שוורץ, עו"ד יוגב נרקיס ועו"ד אדיר כהן, והנאשם באמצעות ועוד חזותי.

זכות ערעור כחוק, הודעה.